

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Bibl. Nar. Min-wa Ośw.

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. доляр. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

За автономію українських земель при Польщі.

(З приводу відкриття нового сойму).

Позавтра вперше збирається другий сойм РП., вибраний на основі конституції з 1921-го р. Під ріжними оглядами він буде різнитися від свого попередника. І своїм значінням, політичними умовами праці, партійною структурою та вкінці — що для нас найважливіше — иншим національним складом своїх членів. Отсе вперше обі законодатні установи Польщі матимуть заступників всіх головних частин української людности, головно галицької. Отся обставина ще більше причинить новому соймови історичного характеру.

Бо що він мабуть буде історичний, себо що сей сойм творитиме зворотний пункт в історії Польщі, се передсказують ріжні знаки на землі й на небі. В яким напрямі зворот — ніхто сьогодні не скаже напевно, хиба те одно, що досюгочасна конституція буде у найближшій часі змінена.

Українська людність не стане згорі ставати в обороні конституційної мудрости з 17. III. 1921. Не стане з ріжних причин, а передусім з сеї, що той закон був початий і довершений без участі репрезентації українського народу, навіть без такої фрагментарної, яка була в минулім соймі. Громадянин англосаксонської раси або хочби самої тільки культури мав би супроти такої конституції, у виробленню якої він участі цілком не брав, тільки один принцип: непризнання. На жаль, українці не можуть дозволити собі на такий люккус політичної зрілости. Вони, як їхній національний канон велить, спізналися — на цілих п'ять літ. В 1922-ім р. можна було ще, не без виглядів на якийсь позитивний успіх, опротестувати сю шиту без нас конституцію; та сьогодні — такий протест був би спізненою донкішотерією. Конституція з 1921 і так уже в агонії. І коли українська політика хоче направити свою незавидну славу, мусить усю увагу присвятити новій грядущій конституції, — все одно, чи вона вродиться через парламентарні органи, чи шляхом урядової операції.

Який конституційний принцип мусить заступати українські послы? Для Українця не може бути ні двох думок, ні дискусії, що всякий конституційний централізм мусить бути згорі виключений. Сучасна Польща, ні під оглядом географічним, ні етнографічним і культурним, ні господарським, не є однотайною територією і не може бути зорганізована як одноцільна сцентралізована держава. Зокрема південно-східна полоса між Припетю і Карпатами творить безсумнівну географічну, історичну, племенну, господарську і культурну окремішність і єдність, яка не може увійти у політичну схему, придуману для інших частин Польщі. Отся галицько-волинська область мусить одержати свій окремий політичний статут, по якому як найширший обсяг законодавства, політичної й

господарської адміністрації, судівництва, справ віроісповідних та освітніх належати має до місцевого сойму, урядуй установ, обмежуючи тим самим компетенцію центральних польських властей законодатних і виконавчих до докладно означених спільних справ. Зразків такої територіальної автономії і розмежування компетенцій дає минула і сучасна політична практика в ріжних державах на вибір.

Не сумніваємося, що нова українська репрезентація в найближшій уже часі виробить і внесе до сойму відповідний проект закону в сьому напрямі та зробіть усе можливе, щоб приєднати для нього не лише урядові сфери, а й иншомовних репрезентантів українських земель у соймі та сенаті. Звичайно, можна і треба сподіватися, що справа основної зміни конституції затягнеться на довгий час і що спершу прийде до частинної реформи її, тому українська репрезентація, незалежно від своєї головної акції в напрямі повної автономії всіх українських земель при Польщі, зараз з самого початку своєї діяльності з цілою рішучістю буде домагатися негайного виконання закону з 26. IX. 1922 про автономію теперішніх воевідств: львівського, тернопільського і станиславівського. Се можна буде досягнути вже при першій нагоді, коли треба буде т. зв. кваліфікованої більшости. Приміром, на заповіджуваній вже закон про поширення влади президента держави треба згоди 2/3 послів; без Українців ледве се можливо. А в тім, у сій справі українські послы будуть мати за собою не лише неоспориму повагу формального польського закону, а й увесь авторитет міжнародного права й тих установ, що стоять на сторожі його. Бо, як знаємо, виконання названого закону було політичною передумовою ухвали конференції амбасадорів з 15. III. 1923.

Головні постанови

закону з 26-го вересня 1922 про основи загальної воевідської самоуправи, зокрема воевідств: львівського, тернопільського і станиславівського (Д. З. Р. П., 1922, ч. 90).

Закон обіймає два розділи: I. загальні норми воевідської самоуправи, II. спеціальні постанови про автономію трьох галицьких воевідств. З першого розділу важний для нас тільки арт. 4, по якому Сойм РП. ухвалює виборчу ординацію до воевідських соймів. Другий розділ складається з 19 артикулів (9—27), зміст яких пересічному українському громадянину цілком незваний, тому подаємо тут найважливіше з них.

Наперед достойне уваги те, що коли для всіх інших воевідств Польщі (окрім шлезького) потрібно ще окремого державного закону про обсяг самоуправи, то щодо воевідств львівського, тернопільського і станиславівського той обсяг вже докладно означений, при чому певну частину буквально перебрано — очевидно, на домагання або для приєднання держав антанті — з проекту міжнародного статута 1919-го р. Той обсяг (арт. 9) обіймає: 1) віроісповідні справи; 2) публичну освіту, окрім університетського шкільництва; 3) публичну добродійність; 4) санітарні справи; 5) будівель-

ні справи, дороги воевідські, повітові і громадські, місцеві залізничні; 6) справи земельні (окрім реформи) і хліборобської культури; 7) підпирання торгівлі і промислу; 8) прикладання державного законодавства про регуляції рік, меліорації ґрунтів і водні сили; 9) прикладання державного законодавства про організацію й заряд громад і повітів; 10) бюджет доходів і видатків самоуправи і замкнення рахунків; 11) инші справи, що їх перекаже сойм РП.

Законодатна власть у воевідствах належить до соймів, з котрих кожний складається з двох курій: української і польської (чи загальної). Обі курії радять окремо, порозуміваються у справах спільних (арт. 10). Львівський сойм складається з 100 послів, по 50 на курію; инші два по 60 послів, по 30 на курію (арт. 12). На потреби самоуправи сойм визначає квоту, відповідну до видатків на згадані вище цілі в інших воевідствах і відповідно до кількості населення даного укр. воевідства (арт. 13).

На потреби тільки одної курії йдуть доходи з додатків до податків накладаних на людність відносно курії (арт. 14). Се значить, що такі видатки, як на школу, церкву, освіту і науку покривається з доходів податкових самих українців і самих поляків.

Людність тих трьох воевідств ділиться на два катастри, український і польський; основи його означити окремий закон (арт. 17).

Виконавча самоуправна власть належить до воевідського виділу, зложеного з воеводи, чи там його заступника, та 12 членів і 12 заступників: 8 членів і 8 заступників вибирає сойм, решту іменує воевода (арт. 18). Виділ ділиться на дві секції, українську і польську вони урядують окремо, порозуміваються у спільних справах (арт. 19). При виділах в міру потреби системізується відповідна кількість автономічних урядників з обох народностей. І взагалі у всіх державних урядах на терені сих воевідств мусить бути відповідна кількість урядників української народности. Так само в центральних властях у Варшаві, іменно в ресортах шкільнім і віроісповіднім (арт. 20).

На терені галицьких воевідств не вільно вести колонізаційної акції ізо вні (арт. 21).

Внутрішня урядова мова державних урядів і судів буде польська; зверхня українська і польська. Самоуправні власті самі визначають свою внутрішню мову (арт. 22). В практиці перше значитиме поворот до австрійських приписів, друге — дозволить завести українську внутрішню урядову мову в укр. курії соймів, в укр. секції виділу, у всіх укр. школах і громадах.

Сойм РП. ухвалить утворення українського університету і забезпечить його матеріально; він підлягатиме міністерству освіти (арт. 24).

Всі воевідські закони і всі урядові розпорядки оголошуються в обох мовах; державні закони мають бути перекладані на українську мову (арт. 25).

Воевідська самоуправа й український університет мають бути зреалізовані до двох років від дня опублікування сього закону (арт. 26 і 27).

Прочитавши висше наведені постанови, кожний тямущий громадянин ясно зрозуміє ріжницю між сучасним станом і тим, який був би в разі введення того закону, та певно пожадує, що вже третій рік минає, як він мав бути зреалізований. Хто тому винен?

Наша суспільність скоро може дїждатися українського католицького дневника, коли священники і поважні міряне не одинцем, але зорганізованим способом заявлять у ліпших фірмах всіх галицьких міст, що будуть дальше постійно в них купувати, коли ті будуть давати свої постійні річні анонси до „Нової Зорі“. Тоді наш орган буде поставлений на європейську, столичну ступу і передплата його може бути дуже низька. До сего треба тільки Вашої ініціативи й постанови: не змагати до сього одинцем, тільки групами, але змагати витривало.

АВТОРИТЕТ А ВІЗАНТИЙСТВО.

(Стаття надіслана з кресів Духовництва).

Оборони візантійства трактують сю справу тільки поверховно і суб'єктивно, подаючи факти без основних доказів, або тільки голосливі фрази без реального змісту. Навіть страшать латинізацією або внаслідок випадку поневачення візантійства, як се підсудав о. Костелник в „Ділі“ (ч. 15. 22. 1. 1928). Але вони не відкривають цілої і повної суті візантійства, як також — розуміється — не відкривають усього духа, яке у візантійстві міститься. Тому отже, щоб сю справу трактувати об'єктивно й остаточно, належить дійти до самого джерела, з якого випливає візантійство, як також пізнати основи і принципи, на котрих воно спирається. Відтак вказати на конкретних прикладах його погубні наслідки безпосередньо на полі церковно-релігійних і попереду на обставинах державних, національних і суспільних.

В отсій статті хочу вказати на найголовніше джерело і перший головний принцип візантійства, а іменно, що візантійство виходить з негідної, руйнівної і слухного авторитету всад за тим провадить до анархії або рабства. Щоб се доказати, треба перше пізнати, що таке Авторитет, в чім його вага і хосен.

I.

Один є тільки абсолютний і необхідний Авторитет. Се від нікого незалежний Бог, бо Бог є, котрий є, а все інше, що є, має існування від Бога і йому підчинене. Всякий інший авторитет на землі має остільки вагу і значіння, оскільки в більшому або меншому степені відбиває на собі авторитет божий по позитивним або природним правам божим, як також установам людським, непротивним правам божим. З того виходить, що всякий правний і слухний авторитет на землі мусить бути ушанований і шанований тим, котрі йому підчинені, бо шануючи правний і справедливий авторитет людський, признаємо і шануємо попереду авторитет божий.

Поминувши однак цей мотив надприродний, також хосен і добро власне підчинених вимагає признання і пошани дотичного правдивого авторитету.

Для пояснення возьмим корабель на морі*). Для керманця сего корабля авторитетом є море. Вів мусить шанувати всі домагання моря і до них примітяться, якщо хоче пласти по морю й досягнути свою ціль. В противнім случаю він розторочиться і потоне. Подібно рідмається з людським авторитетом. В родині батько се авторитет по природним правам божим. Тому він мусить бути шанований і слуханий. На ушанування і підчиненню сему авторитетови опирається також добро і хосен усей родини і поодиноким її членам. Те саме треба сказати також про ширші суспільности як: громада, правні стоварищення, держава. Тут лад, організація, хосенна праця і поступ залежить від ушанування, шанування і послууху авторитетови.

Підчинення правному і слухному авторитетови людському зовсім не противиться достоїнству підчинених, бо се підчинення є попереду підчиненням абсолютному авторитетови божому. А служити Богу, котрому все підчинене, не є пониженням. Сего домагається розум, правда і справедливість. Рівнож підчинення божому авторитетови і всякому правному авторитетови людському зовсім не порушує людської свободи, бо суть і вартість свободи не лежить у тім, щоб можна свобідно робити добро і зло, (се є надужиття свободи), але в тім, щоб добровільно і свобідно рішались до ділання того, що добре, а поневачення того, що зле і гірше.

Так отже з розуму і переконання, з совісті і віри, признання, ушанування і підчинення правному і слухному авторитетови людському ні не противиться достоїнству людському, ні не порушує людської свободи. Тільки сліпе і нерозумне підчинення є понижуючим рабством.

Ніхто з людей не може бути найвищим і абсолютним авторитетом ані для себе самого, ані для других, бо таким авторитетом є тільки Бог. І тому кожний людський авторитет навіть правний і

слухний, є тільки зглядний. Низший підчинений вишшому, той знов ще вишшому, вкінці найвишшому, авторитетови божому.

II.

Подавши загальне пояснення авторитету, пригляньмося тепер, як стоїть справа авторитету катол. Церкви, а відтак східної Церкви. — Зпоміж всіх авторитетів на землі найвищим авторитетом є катол. Церква. На ній найясніше витиснене знамя і печат авторитету божого, вона наділена безпосередньо найвищою властю божою. Ісус Христос воплочений Бог сказав до Апостолів і учеників та їх наслідків: Дана мені всяка власть на небі і на землі, ідіть і научайте всі народи. Як мене післав Отець, так я посилав вас. Хто вас слухає, мене слухає. Хто вас відкидає, мене відкидає. А хто мене відкидає, відкидає Отця, котрий мене післав. Одному знов з Апостолів с. є в. Петру дав найвищу, монархічну власть так, що рішення його на землі буде мати значіння також на небі. Йому також поручив Ісус Христос найвищу власть управляти цілою Церквою словами: Паси вівці мої, паси ягнята мої. Ся власть дана св. Петру требає даліше в кожнім його насліднику Епископі Римським с. є Папі.

Католицька Церква одідичивши сей авторитет від Ісуса Христа, берегла його і береже, боронила і боронить всіми зусиллями по всі часи. В тім береженню свого авторитету вона заєдно мала і має перед очима як взір самого свого основателя й обручника Ісуса Христа, котрий як воплочений Бог став на становищі божого авторитету і витревав аж до кінця серед найтрудніших обставин і найбільших противностей. Ніяких компромісів у него не було. За сей авторитет прийняв мук, взяв на себе хрест, повис на хресті й умер як найвищий взір жертви і любови.

Те саме становище заховала й католицька Церква. Вже Апостоли серед всяких погроз, замканих у в'язниці, биті палицями, не далися відклонити від правного авторитету говорючи, що належить більше слухати Бога ніж людей. В слідуочих часах мужі Апостольські, святі Отці Церкви й Епископи зводили бій за авторитет Церкви, як прим. св. Василій на Сході, св. Амвразій на Западі. А провід в тій борбі вели і ведуть по всі часи Папи, як свідчить історія Церкви. Католицька Церква на основі свого авторитету ідеально зорганізована, бо організація її опирається на божій основі. Устрій її монархічний і то абсолютний, бо Папа не є відповідальний перед Собором чи якимнебудь іншим авторитетом земським. Сей устрій по части також конституційний, бо хотия Папа найвищий Настоятель і Отець цілої Церкви, однак в поодиноким дієцезіях рядять Епископи, котрі вправді залежні від Папи і йому підчинені, але їх стан і уряд є установою божою і не може бути Папою знесений. А як в дієцезії рядять Епископ, так поодиноким парохіями управляють парохі в імені Епископа, ним наставлені і від него залежні, котрих священство є також божою установою і не може бути знесене. Вкінці устрій катол. Церкви по части також демократичний, бо подекуди і в деяких справах зглядують також опінія і голос вірних.

Устрій і організація катол. Церкви найсильніше здисциплінована, бо тут санкція спирається головню на надприродних мотивах віри, доброї волі і любови, які влякуть людей у їх совісті. Тому дисципліна катол. Церкви ніколи не старіється, не слабне і не паде. Можуть бути зміни в акцідєсах дисципліни. Може бути змінена зовнішня тактика відповідно до потреб часу і обставин. Але головна основа й устрій остають заєдно ті самі.

В катол. Церкві все оділене і виконуване в найменших подробицях. Видно се вже по зверхній формі богослужень. Катол. священник з Європи, чи Америки, чи Азії, кожний однаково править Службу Божу, кожний захоче ті самі приписи. Тут в катол. Церкві нема духового лібералізму, сентиментів, мрій, ні фантазій. Тут має примінення все, що практичне, хосенне, ядерне і солідне, а при тім всім, все повне підйому духа і високої поезії.

Іза сеї причини катол. Церква виробляє найкраспі і найсильніші характери, як се видно по католицьких святых. Характер їх то не є постійність в неоснованім упорі, але постійність в добрім, у чесноті і правді. Католицькі святі що до власної особи се покірні і послухні аж до заперечення себе, але неуступчиві і неустрашимі в обороні правди і справедливости. Забувають о собі, а живуть любовю для добра других. Чим вони більше висилуються і вилваються в любові і посвяті для других, тим сильнішою любовю горять самі.

Вкінці треба означити, що катол. Церква становить один суцільний організм, в котрім всі члени взаємно від себе залежні і на себе відділюють, подібно як в організмі людського тіла, де голова дає про всі члени, а всі члени разом працюють під проводом голови. В організації катол. Церкви всі підчиняються найвишшому настоятелю с. є Папі, його боронять, з ним відчувають, з ним терплять і радуються. Так знов і Столиця Апостольська, с. є Папа, всіх боронить, стереже і захоче. В Апостольській Столиці всі знаходили і знаходять найбільшій захист і найсильніше опіртя. Папа се центр і то найсильніший, бо сей центр то непохитна гранітна скала положена самим Ісусом Христом і тому опіртя на сія скалі найбільшійше. Як що часом зусилля і заходи Апостольської Столиці в обороні покривджених не мали успіху, то причини треба шукати в злій волі й упіврі посторонних чинників, або в обставинах від Ап. Столиці незалежних.

Такий авторитет катол. Церкви і так треба його розуміти. Но не конєць на тім. Катол. Церква зберігаючи свій авторитет положила основу для горожанської свободи і людського достоїнства. Супроти непохитного авторитету катол. Церкви вже не може на Заході остаятись ніякий абсолютний деспот. Всякий володіль на Заході спонукаючи признати і шанувати сферу ділання катол. Церкви. Він мусить бодай толерувати її самостійність. А се якраз промоує дорогу до горожанської свободи і до признання людського достоїнства у підчинених. Бо світський володіль, який мусить признати свободу і самостійність Церкви, мусить признати також горожанську свободу і підчинених трактувати не як рабів, відданих на його ласку і неласку, але як людей з почуттям своєї гідности. Деспот знов, котрий поривається до гноблення Церкви, з певністю не пощадить і горожан. Однак проти всякого сего рода деспотизму над катол. Церквою поставила вона як мур оборонний і нездобутий — свій непохитний авторитет. Католицька Церква ніколи добровільно не зігнула ні не згіне шні в ярмо світської власти. Вона прийметься переслідуванню, буде зносити муки і туртури, піде на хрест, — але ніколи не стане рабинею світської власти. Катол. Церква захоче завжди достоїнство свого авторитету. І тому вона найсильніше заборолу горожанської свободи і почуття людського достоїнства.

Однак катол. Церква зберігаючи свій авторитет і обороноючи його перед всякими деспотичними покусамі світської власти, ніколи не зносить і не заперече авторитету світської власти. Як з одної сторони вона неуступчива і неустрашима перед всяким несправедливим і тиранським деспотизмом, так з другої сторони признає авторитет прав-

ної і слухної світської власти і навіть видивгає його в правдивім значінню та спонукує підчинених до розумного і добровільного послууху за слухних і правних мотивів. Тим отже способом катол. Церква положила основу також до доброї і хісна суспільного і горожанського, почавши від подружжя і семі, скінчивши на народах і державах. Бо без розуміння й ушанування авторитету, без підчинення авторитетови, ніколи і нігде не можливий лад, хосенна праця, поступ і всякий добробут. Се добре розуміють, відчувають і цінять ті, котрі зрослися і перенялися духом катол. дисципліни. Що більше! Навіть ті суспільства, котрі відпали від катол. Церкви і стали навіть її ворогами, затримали католицьке розуміння, пошану і послууху авторитету. І тому влучно запримітив В. Панейко („Діло“ ч. 6. 71. 1928), що на Заході навіть соціалісти не визбулися духа, уформованого на катол. дисципліні.

III.

Пригляньмося східній незєдиненій Церкві. Вона з суперництва і відтак з формального бунту відкинула авторитет катол. Церкви як єдино їй питомий авторитет, а сперлася на світський державі. На собі самій вона не могла спиратися, бо не могла бути репрезентантною божого авторитету для того, що Ісус Христос положив тільки одну основу під своєю Церквою і знамя свого авторитету витиснув тільки на одній, с. є катол. Церкві, основаній на Петрі і кожочасним його насліднику Папі Римським. Східна Церков однак спираючись на світській Державі, як на авторитеті людським, для неї непитомим і невідповідальним, тим самим стратила свою гідність, стратила знамя божого авторитету. Здана на ласку і неласку хиткої світської власти стала її рабинею. Вона стратила свою питому форму як Церква, а стала якимсь дивоглядом в людським тілі, а з головою звіра. Бо справді, чи се не дивогляд, коли світський володіль стає головою духовної інституції?

(Далі буде).

Присилайте передплату!

Повістєвий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 25 III. 1928.

20

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

— „Коли доповниться круг віків на повіках вічних очей Аллага, тоді нарід Османів поверне відки прийшов, сповнивши по наказу Аллага своє призначіння на безбожних нессараг“). А вертати буде знов на схід сонця під проводом кривавих ватажків своїх без роду і без плуду, лише з огнем в зубах...“

Помовчав хвилю і закінчив:

— „Як кожда людина, так і кожде племя має свій кісмет“) твердий і невмолимий, котрого не обіде ні коєм на землі, ні судном на морю...“

Говорив так певно, мовби читав зі святої книги Корану. Ні на одну мить не проявився неспокій в очах його. Всею поставою і всім виразом обличчя говорив, що буде те, що має бути. І навіть Сулейман Великий не здержить кроків Призначіння. „Кісмет“ ішов...

II.

Рух, викликаний вісткою про смерть старого султана і вступлення на престол нового, не вгавав, а кріпшав з дня на день. Рух в пристані став великанський. З глибини Криму пригнали на торг великі маси коней, худоби і невольниць. Попит за ними був сильний. Бо всякі достойники заосмотрювалися в сей товар, щоб робити дарунки ще вищим достойникам: запіпадали їх ласки при сподіваних змінах, хотіли вдержатися на своїх становищах, або одержати при тій нагоді вищі.

Наука в школі невольниць майже зовсім перервалася, бо що дня приходили вельможі й багаті купці, яким у різних одягах або й на пів ного показувано весь жіночий товар. Раз

*) Християнам.
**) Призначіння.

„Патріотична непримиримість“.

„Ворожим вамсплам... мусимо протиставити... патріотичну і непримиримість“.

„Рада“, 1928 ч. 31 (переводивця)

Вони „непримиримі патріоти“. Як такі вони „непримиримі вороги нпр. нашої національно-територіальної автономії всіх західно-країнських земель як цілости у можливо найвищій формі в несвоїй державі; з власним соймом, власним урядом і т. д. І нема в них гіршої лайки, як назвати когось „автономістом“.

Але як тільки польський уряд кинув дрібний відлдок автономії у формі виборів до громадських рад, а вони негайно кинулися у вир виборчої боротьби за здобуття свого на й ніжчого степеня автономії. Вони навіть видали брошуру про вибори до громадських рад.

Бо вони—непримиримі вороги тільки найвищого степеня національно-територіальної автономії з власним краєвим соймом, урядом і т. д., а не найнижчого — з власною сільською громадською радою, війтом і присяжними...

Вони „непримиримі патріоти“. Як такі вони „непримиримі незалежники“, які не признають польської державности на західно українських землях. В імя незалежности вони поставили ворожо навіть до участі в раві в львівського польського воєводи. І нема в них другої гіршої лайки, як назвати когось „давтинком“ (себто учасником згаданого історичного раву).

Але як тільки польський уряд написав вибори до польського сейму й се

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР
у СТАНИСЛАВОВІ,
вул. Собеського 14, партер.
Спеціальність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

нату, а наші „незалежні“ і „непримиримі“ мало зі шкіри не повилзали, щоби всі гуртом попасти до польського Союму і Сенату у Варшаві — стати польськими послами і польськими сенаторами, з польськими дієтами, т. є, щоби попасти на свого рода постійній раві, на 5 років.

Бо вони українські „незалежники“ і „непримиримі патріоти“, що „не признають польської державности“ на західно-українських землях. І тому взяли участь у виборах до польського Союму і Сенату і вибрали навіть свого посла до Варшави, котрий як посол нашої землі зложив у Варшаві присягу на вірність польській державі і зачне відбувати свій 5-літній раві, пускаючи „для народа“ ріжні менше і більше червоная клуби диму з уст, „аби і бідний нарід мав чим потішитися“...

ОГЛЯД ЧАСОПИСІВ.

СВІТЛО в ч. 12 принєсло найлуччий підрахунок вислуду виборів (розуміється з крайню лівого становища). Зміст: Працюючи маси вибори програли... Треба сказати собі правду, не треба оманувати себе як до робить радянська преса. Чи-сло лівих послів було в старім соїмі таке саме, як не більше, мимо сего, що Сх. Галичина 1922 р. участі в виборах не брала. До негдачі крім переслідувань причинилися внутрішній справі: недостатка власнових організацій по зшнєнню таких як Білоруська Громада, розлом в Сельробі і розлом в Ком. Партіі Зах. Укр. (КПЗУ) напихання лівих органів преси тяжкими статтями та невірними звітами, брак боротьби проти релігії і т. д. Мимо всего є й опіція лівих особливо в корінній Польщі, де польська Христ. Робітничка Партія втратила поволнну мандатів, котрі від неї здобула ППС, а знов голоси втрачені ППС-ами здобули комуністи. Однак в найбільш промислових (західних) окрайках Польщі, де живуть головні маси промислового протаріяту, видливи комуністів дуже малі. (Ієно, бо там польське робітничтво найкультурніше. — Ред. „Н. Зорі“). Що до укр. земель, то тут хлібодієрєжля і Полькамі їх уже не треба, бо заступило

мало не купив Настуні якийсь анатольський баша. Купно розбилоса тільки іза високої ціни, з якої не хотів Генуєнець опустити ні шеляга.

Не переривано тільки „науки“, якої вчили жінки. Сю науку вбивано в голови невольниць з іще більшим натиском. Скоро повторовано з ними особливо науку густовного одягання й добирання красок в одягах та в уряджуванню кімнат, в укладанню кашмірських шалів та дорогих серпанків з Мосулою й Дамаску. Поведення з невольницями стало надзвичайно суворе: за найменшу нечотність били їх батогами, докладно обвиваючи тіло перед биттям, щоби не поранити. Харч був багатий як ніколи.

Серед такого руху, де кожда кождої хвилі могла сподіватися зміни своєї долі на гіршу, майже без вярніжия здійснюлося прочуття льяцької шляхтянки. Всі її товаришки дивилися якось безучасно на те, як її одягали.

Всі вже знали, що приїхав старий, знемоцній баша. Настуня при пращанню шепнула їй на потіху:

— „Він купує тебе не для себе, а на дар для когось. Може й молодому мужині відстанеша.“

— „Ой ні,“ відповіла жертва. „Він уже над гробом і в нікого ласки не запопадає. Для себе купиш мене! А може жити ще довго...“

Зявився і Вірменин і старий Ібрагім тай разом з Генуєнцем приишли, ще раз упімнули свою жертву, щоби старалася сподобатися старому баші.

— „Бо інакше буде дуже зле“ — сказали їй торговці, щоби залякати й інших.

Нещасна жертва, памятаючи попередні знущання, зараз піднесла голову і почала крізь слюзи кидати огністі погляди та живо рухатися так — як її вчили. За годину їхала в критій колясці зі старим трупом до пристані, як його власність.

Настуня з жалем пращала очима свою землячку, бо сама не знала, що з нею буде завтра.

— „Бідна Ванда Вележикова вже має чоловіка,“ шепнула Настуня до своєї товаришки Кляри. Та не відповіла ні словечка, така була стурбована.

Кляру призначили в оден раві з Настунею — невідомо, куди...

*) Theologisch-praktische Quartalschrift — Linz.

їх УНДО та радикали. „Укр. Нива“, сторонник урядового блоку ч. 1., ясно висказує свою радість з побіди радикалів на Волині й успіхи радикалів уважав своїми успіхами. Тут нічого дивуватись, бо Левко Бачинський і Володимир Темницький звісно зі своєї хлібодільни. Тому й перешкод радикали в агітації не мали, хіба по непорозумінні. „Світло“ заповідає відтепер скріплення засадничої боротьби проти релігії та гострийшу („в першу чергу“) боротьбу проти духовенства в Галичині, котрого політичний вплив виявився у придбанню УНДО-ню поверх чів мільона голосів. Що ті голоси нагнали УНДО-ню священники, видно по тім, що на Волині, де все духовенство капцанське, УНДО провалилося.

3 РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ.

1100-літня річниця перенесення мощей св. євангелиста Марка в Венеції. (і. л.) Ц. р. пригтовляється у Венеції великий ювілей. Отсе минає 1100 літ, як перенесено туди з Александрії мощі св. Марка, ратуючи їх від арабського збезчещення (828 р.). З історією їх перенесення лучається ріжні легенди. Критичні студії виказали історичну правдивість події. Церква св. Марка, побудована у византийському стилі, належить до найкращих творів штуки і єсть гордістю мешканців славної колись Венеції.

Християнські робітничі організації. (КАП.) В днях 24, 26 і 27 півдня ц. р. відбудуться у Відні наради XI Конгресу Бюра міжнародної фелерації християнських фабричних і транспортних робітників.

Жиди та Христос. (КАП.) У Відні виголосила недавно в тов. св. Льва п. Марія ван Лер, конвертита з юдаїзму відчит, в котрім старалася схарактеризувати релігійність новочасного жидівства. Прелегентка звернула увагу слухачів на численні навернення жидів, на повстання цілих сект жидівських, що визнали Христа як Бога та Спасителя, та висказала надію, що недалекий вже час, коли весь Ізраїль пізнасть світло відвічної Правди.

Політичний огляд.

(З приводу березневої сесії Ради С. Н. — Совітська манія переспівування. — Сучасні успіхи й історичні задачі марш. Пілсудського.

Львів, 21. березня 1928 р.

„Мы-же на преднее возвратим ся“ — як бувало писав галицький літописець XIII-го віку. За виборовим балюстом годі нам було у свій час сказати кілька слів про весняну сесію Ради Союза Народів, що була 5. 10. березня с. р. Коли таки не хочемо пошити наших читачів при своєчасних інформаціях шоденної преси, то се тому, що наші журналісти ще не виділилися з несмачної шмоківської навички при кожній нагоді підіймати на глум саме С. Н., неваже шось карикатурне; смішне, немічне, безвартне і т. ин. Звичайно, С. Н. не ідеал, навіть не те, про що мрів його батько, політичний фантаст В. Вильсон; С. Н. заслугоє нераз на критику і такої йому не падаєть поважні органи преси і політики, однаже хіба український „журналіст“ може собі глузувати з міжнародної інституції, де такі поваги, як Чемберлен, Бріан, Штресман й ин., дуже серйозно працюють... Дійсна практична ціль і вартість С. Н. у лагодженню міжнародних конфліктів шляхом інтервенції, посередництва,

ва, компромісів і т. п., а не в декретах, карних експедиціях то що. І треба признати, що С. Н. свою властиву задачу сповняє з успіхом вже восьмий рік. Якби не він, то Європа й досі не відшляб за воєн. Певно, колись так Вел. Британія або Франція хотіла або мусіла сама вести війну, то С. Н. бувби безсильний, він відразу розпавсяб, та для друго- або третьорядних держав він великий авторитет й успішна гальма. Зокрема малі держави з своїми ніколи незаспокоєними амбіціями і претенсіями, з задрічастою незрілістю своїх політиків завсігди були й тепер є великою небезпекою для мира. Нема сумніву, що будь С. Н. в 1914, світова війна не малаб була місяця. Натомість те, що аж три гострі міжнародні конфлікти протягом сеї зими були спрямовані на мирний шлях переговорів, компромісів, іменно литовсько-польський, малярсько-румунський і малярсько-малюантанський, — дякувати треба не кому иншому, а лише С. Н. Окремо знов треба підкресити, як далекосягду історичну новість, право С. Н. опікуватися національними меншинами. І на сім полі С. Н. не без скромних заслуг, очевидно лише супроти тих народностей, що сеї опіки бажують і її шукають... та про се колись иншим разом.

Ritter von der Gemütlichkeit — wie denken Sie über Russland? Ні, то не треба бути політичним філістром, щоб зробити великі очі на те, що саме тепер діється в Большевії. Навіть найбільше цинічний міжнародний репортер мусить здива роззявити рот, читаючи щораз нові відомості зпоза червоних стовпів. Ледеве прогомонів відомин боротьби сталінівців з троцькистами, — боротьби за красшу реценту ушасливлквати людство; ще не прогула луна про те, що в тім селянсько-робітничім раю грозить новий страшний голод або хоч банкрутство державних фінансів ізза недостачі збіжжя, — коли нова сензація потрясла телеграфами і телефонами всього світа: ось горстка німецьких інженерів і монтерів мало що не довела до краху всеї промислової будівлі СССР, будованої цілих десять літ як найвищий здобуток і бастион револю-

ції, минулої російської і грядучої світової... Що за Самсоні ті німецькі монтери; станули під стовпами, потиснули плечима й ось-ось... булаб одна гора румовища... Та на шастя обох революцій не спав тов. Балицький, Цуп, і Німчиша опинилися в тюрмі. Обі революції, минула і грядуща, відотхнули; будівлю підперто; стоїть. Тільки німецький союзник розпотився і зірвав торговельні переговори, що від них большевики сподівалися нових кредитів з Німеччини, щоб звести кінці з кінцями у їх шастливим соціалістичним господарстві.

Політики й економісти цілого світа зомлять собі голови над сею загадкою. Не хотять вірити у правдивість і можливість того злочину, в якому мали провинитися бідолашні Німци; підозрівають блеф, комедію, шантаж, агітаційний маневр і т. ин. Ми не беремося вгадувати, що на ділі за сим криється і як воно скінчиться. Для нас у сім зайвий доказ, що большевський рай, по 10-літнім мучеництві, тріплять у всіх углах, що вся суспільна будівля й державна організація оперта як не на вульканічній то на крайню багністим ґрунті, та що одного гарного дня все полетить у гору або в низ...

І сій „світової потузі“ не перестануть у нас деякі люде співати гимни слави і надії! І ся гниль має бути тою зорею, на яку нам орієнтуватися? Богом покинена країна.

Польські вибори — не лякайся, читачу, не про них хочемо говорити — були безсумнівним політичним успіхом уряду марш. Пілсудського. Так оцінено їх не в самій тільки Польщі, а й скрізь у світі. Марш. Пілсудський не від ніяк замітна міжнародна фігура, та новий успіх, виборчий, подвоїв чи потроїв інтерес до його особи, у своїх і чужих. В сій хвилі він, без сумніву, найоригінальнша постать в Європі. Своєчасне (1920) деяке легковаження її уступило місця загальному серйозному цінуванню. Незамітним, хоч дуже вимовним симптомом зросту його міжнародного авторитету треба назвати нові голоси найближче ворожой Польщі частини німецької преси, прим. славной юнкерської Kreuzzeitung. Земляки маршалка пішли ще дальше. Досі обмежений на самих ближних прихильників культ його особи стає на наших очах загальним народним. День його імення 19-го с. м. зразком. Чи се добре творити особистий культ ще в часі активності людини над виконанням поставленої йому історичної задачі?

Ендецькі послы будуть в опозиції. Послы з листи ч. 24, утворять у сойма „Клюб Народови“. Клюб цей вестиме опозицію проти правительства, з вийком справ державних конечностей. Таку вістку принесли ріжні польські органи.

Білоруський клуб у новому соймі. Як подає білоруська преса, новий білоруський парламентарний клуб буде складатися з трьох фракцій: Білор. Сель-Союзу (Дремич, Юхнович і сен. Рогуля), Білор. Христ. Демократії (Степович, Каруза й Стаквич) та з Білор. Дем. Правосл. Зєдинення (1 посол

Будушина покаже. Сьогодні можемо тільки те сказати, що марш. Пілсудському судилося дійсно виконувати велику історичну місію. Яку саме? Як знаємо колишня Польща, як не від XIV-го то від XVI-го віку, терпіла на тяжку органічну недугу — недостачу сильного уряду й конституційну нездібність його створити — і на сю хобробу згинула. Нововидбована Польща з самого початку, здавалося, одідичила ту саму органічну хибу й прагдну девізу: Polska niezadęm stoi. Нагло, в одній критичній хвилі, інтерв'ював Пілсудський. Почав дуже разиковне діло. Богато людей хитало головами. Та сьогодні, по нецільях двох роках його режиму, богато є вже певних, що маршалкові вдалось те, що для богато покоління було недосяжне — створити сильну державну владу. Є й очевидно обережні; вони говорять, що поки той сильний уряд опертий тільки на особи маршалка, а не на новим політично-правним системі, поти завдання маршалка Пілсудського не можна назвати довершеним. Та одно ясне і безсумнівне для кожного: якщо йому вдасться виконати повні сю місію, то запевнить собі перше місце в історії нової Польщі.

Останні вісти.

Розподіл сенатських мандатів із урядової листи. 21. ц. м. устійнила державна виборча комісія розподіл сенатських мандатів із державної листи. Одержали: листа 1, — 9 мандатів; ч 2, — 1 м.; ч. 3, — 1 м.; ч. 18, — 4 м.; ч. 24, — 1 м.; ч. 25, — 1 м., 18-тиг мандат був сприйнятий між НД. і ППС., тому згідно з виборчою ординацією ком. Цар тягнув жереб між шми двома листами. Мандат припав ППС., письменникові А. Стругові.

Ендецькі послы будуть в опозиції. Послы з листи ч. 24, утворять у сойма „Клюб Народови“. Клюб цей вестиме опозицію проти правительства, з вийком справ державних конечностей. Таку вістку принесли ріжні польські органи.

Білоруський клуб у новому соймі. Як подає білоруська преса, новий білоруський парламентарний клуб буде складатися з трьох фракцій: Білор. Сель-Союзу (Дремич, Юхнович і сен. Рогуля), Білор. Христ. Демократії (Степович, Каруза й Стаквич) та з Білор. Дем. Правосл. Зєдинення (1 посол

і сен. Богданович). Мало їх і ще розбиваються, подібно як Українці. — **На переговори з Литвою** виїздить до Кеїнгсберга 28. ц. м. мін. Залеський, Голуфко, Гарновський, Шумляковський та Арцішевський і 7 знавців. На чолі литовської делегації буде лит. прем'єр і мін. загр. справ Вальдемарас. Переговори починаються 30 ц. м.

НІМЕЦЬЧИНА. **Справа арештувань німецьких інженерів на Радянщині** була предметом нарад парламентарної комісії райстагу. За винятком комуністів усі члени комісії одобрили становище нім. уряду.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ. **Дальші арештування „спеціє“.** „Аг. Вєх.“ доносить, що в Іваново-Вознесенським пром. окрузі арештували 14 інженерів. „За Свободу“ довідуеться, що на Україні арештували 36 інженерів і техників занятих при „Дніпрельстані“. Се немов відповідь на заяву гол. інженіра „Дніпрельстану“, Вінтера, що через брак дисципліни між робітниками та їх виступи проти адміністрації й інженерів неможлива дальша будова електричної стації.

Новим радянським конзулем у Львові на місце відкляданого Кириченка, займувала рл. влада Лапачинського, адвоката з Харкова.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА не пускає транспортів худоби з Польщі під замітом, що в Польщі є шесть на худобу. Здогадують, що се відповідь на переведення в Польщі вальоризацію мита, з котрої Чехи невдоволені так, як і Австрійці.

ГАГА. **Німецько-польський процес.** Перед постійним міжнар. трибуналом в Газі почалася розправа про німецьке шкільництво на Гор. Шлєску. Предсідником трибуналу є Італієць Анцілотті. До трибуналу входять також як представники обох сторін Шюкінг від Німеччини і гр. Ростворовський від Польщі.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ (стоматолог)
Д-р мед. Берта ШНАПЕР
абс. дентист. клініки Університету
Львів, вул. Академічна 24.
Тел. 26-58.
ордує в недугах зубів та устної ями
— Технічно-дентистична робітня. —
102 Для неможлих полекші. 10-15

III.

Генуєнець, Ібрагім і Вірменин ходили по огороді й надчимсь радили. Невольниці з запертим віддихом слідили з віком кожний їх рух, кожний вираз їх облич. Знали, що ті торговці рішають тепер про їх долю, але не знали, що рішати.

Ще того вечера повідомили їх, що завтра рано повезуть на продаж цілу школу. Куди, не сказав ніхто. Але всі додумувалися, що морем і правдоподібно в Царгород, бо там найбільший попит. Сам Ібрагім повезе їх, оповідали. Все одно — опиняться на авретабазарі). Се знали.

Настуня не спала майже цілу ніч. Не спали й її товаришки. Споминали минушість, вгадували будучність.

Раннім ранком принесли їм гарні одяги й наказали старанно одягнутися. Недовго тревало — і цілу школу рядами поведено до пристані та човнами перевезено на велику галеру. Доглядав їх чемно старий Ібрагім і то разом з Вірменином. Настуня згадала перші хвилі свого полону. Оба були ласкаві для своїх жертв. Очевидно не знали ще, де котра з них попаде і чи не пригодиться коли в життю. З обома торговцями їхав також брат Генуєнца.

Галера довго стояла. Мабуть ждала ще на когось. Рушила шойно під вечір.

Настуня з жалем подивилася на місто й будівлю, де пережила стільки нових для неї думок, мрій і почувань.

Якийсь холодний сутінок клав свої ніжні пальці на тихі води моря, на його легкі філи й на заплакани очі молодих невольниць.

Яка доля ждала кожду з них? Одну ждала лучша, другу гірша — аж до страшних домів роскоші у Смирні та Дамаску, в Марокку й Самарканді... Але болю душ не можна порівняти. І тому однаково клав свої ніжні пальці вечірній сутінок на заплакани очі невольниць. Нараз — невольниць сумно засніпали на працюванн... Засніпали, як птціці заскиглили... Береги Криму і страшний город Каффу з жалем працювали: така вже вдача людей. Вони жалують того, що було, хоч воно булоб не добре, бо бояться того, що буде — невідомого.

Хоч вони були дуже втомлені, бо не спали минушої ночі, але й сеї заснути не могли. А як темна ніч покрила чорним оксамитом безмежну поверхню моря, жак почав ходити по чорній галері і не дав заснути ні везеним на торг невольницям, ні їх властителям. Оповідали собі про напади морських розбишак, про страшного Хайреддіна з рудою бородою, котрий не шанує навіть галер високих достойників. Оповідали про чайки козацькі, що несподівано нападають на морю й підпалюють турецькі галери.

Настуня мріяла про такий напад, хоч дуже боялася вогню на воді.

А як північ наспіла і небо та Чорне Море стали чорні мов найчорніший аксамит і ні одна зірка не блєстїла на небеснім зводі, — побачили бідні невольниці, як далеко-далеко засвітили на морі три червоні огні. Вони скоро зближались. Неспокій запанував на галері торговців.

Хто се може надпливати? В тих часах моря були рівно небезпечні як сухопутні шляхи.

Неспокій перейшов у тривогу, бо вже виразно видніли таємничі судна — не то купецькі, не то воєнні. Нараз пронісся по галері шепіт:

— „То плавне Хайреддін з рудою бородою!“

Хто шептав? Всі шептали. Хто зачав? Вони не знали. Але ні одна душа не сумнівалася, що надпливає Хайреддін, „пострах п'ять морів“ — від Альгіру до Аден, від Каффи по Каїро, скрізь страшний і скрізь присутний... Жак спараліжував усякий рух на галері торговців. А три темні судна Хайреддіна, найстрашнішого пірата мослемів, щораз блище світили червоними огнями. У світлі їх Чорне Море ставало ще чорніше. І якась тяжка задуха лягла на небо і на море і на серця всіх людей на галері, — така тяжка, якби духи всіх помордованих грізним султаном Селімом мхрами летіли зі всіх усюдів на суд справедливого Алага. Навіть невольниці, котрі нічого не могли стратити, відчували, що може бути ще гірша доля від тої, яку мали: попасти в руки закаманих злочинців як добыча, жеребом тягнена.

(Дальше буде).

Науковий фейлетон „Нової Зорі“ з 25. III. 11
С. ТОМАШВСЬКИЙ.

Перший уніятський митрополит України-Руси.

Принїм на момент, що в 1243 Кирило III уже був іменованій митрополитом. Вислід буде такий, що порожне місце в літописах, між запискою про Йосифа (1237) і сею згадкою про Кирила (1243) буде не 12-літнє, тільки 5-літнє. Здається достаточо, щоб добути місце ще одному митрополитови, що правив руською Церквою по Йосифі (про його смерть або устудненє не знаємо нічоголітнє) та перед Кирилом-Русином (являченим одначе найкорше 1249, за галицько-володимирським літописом що-тільки 1250!). Тим посередним зведено реєстру цілком добре може бути наш архипє. Петро. Правда, одночасно доходимо до деякої хронологічної суперечности: побут Петра в Італії і Ліоні припадає-би таки на час, коли Кирило вже був іменованій... Та розв'язати сю суперечність не трудно. Досить приймати, що митр. Петра вїгнали Татарє за Києва ще 1242-го р. і що він тільки по довшїм скитальстві станув перед папою і просив поради та помочи, — а суперечність пропадає. Одним словом, хочби дата галицько-володимирського літопису 1243 була вірна і Кирило вже був тоді призначений на митрополита, то

все таки маємо забезпечене місце для Петра — біля 1240.

По правді, нема оправданої причини так обмежувати те вільне в жерлах місце. Галицько-володимирський літопис, як знаємо, первісно не мав дат цілком; додані вони геть пізніше (і не в усіх кодексах) якимсь редактором-переписувачем, і з малими винятками, обраховані цілком хибно. До таких фальшиво викомбінованих дат належить також та пригадїя про Кирила. В головній нашій студії проведена критична аналіза того місця літопису і з неї виходить ясно, що та записка — як ка. Данилю, в часі окремого наїзду Татар на Побуже, з „митрополитом“ Кирилом утікан з Холму до Володимиря, — не належить ані до 1243, ані до 1242 (як дехто з істориків хотів-би її поправляти), а радше до 1244. Разом із сям, вільне місце в реєстрі митрополитів поширюється і хронологічна суперечність з подорожжя Петра цілком зникає. Ще більше, характер тої літописної записки такий, що з неї не муожуть же виходити, будімо в часі записаною впадку Кирило вже був іменованій; може се значити, що князь утікан з тим, що потім став митрополитом. Сям способом і рік 1244 був-би вільний.

В галицько-володимирським літописі є ще одна (і вже остання) впадка про того-ж Кирила: як у 1250 Данило і Василько послали його на св'яченє до грецького патріярха і як він по дорозі висатав угорську королівну Констанцію за Да-

нилового сина Льва. По правді, се сталося якх двє роки раніше; разом з тим, княже іменованє Кирила годі класти на час перед 1246. Одним словом, отєя друга записка галицько-володимирського літопису про невисвяченє ще Кирила дозволяє адобути для нашого Петра ще в р. 1245.

Так ось дійшли ми до упевненя (подробіці у головній розвідці), що між одинокю згадкою про митроп. Йосифа (1237) і правдоподібною датою іменованя Кирила-Русина (1246) пройшло повних вісім, як не дев'ять літ. І хочби відрухувати на урядованє Йосифа аж три роки (се буде догадка без жадної підпори в жерлах), то й тогдї це для його наступника, митроп. Петра, полишається добрих чотир-п'ять літ. Таким способом, традиційний реєстр руських митрополитів показує таку велику прогалину, що нема вже найменших труднощів внести в нього ще одного нового голову руської Церкви. Одночасно паде останній сумнів щодо дієвого характеру руського гоєта на Соборі 1245 — архієпископа-митрополита Петра.

Якщо старі руські літописи мовчать про його імя й діяльність, то дві причини сьому знаємо вже: недостачу київського літопису в тім часі і пізнішу московську цензуру; инші-ж причини, що темрявою забута покрили отєю виймовку в історії руської Церкви постать, лежали в обсягу тогдїшнього політичного жатя наших земель.
(Дальше буде.)

*) Авретабазар — Жидюча торговля (на котрій продавали невольниць).

ГЕНРІК ІБСЕН.

(1828 — 1928.)

Дня 20. марта 1928 р. минуло 100 літ, як у Норвегії, в маленькому містечку Шін (Скіен) прийшов на світ великий драматург і мислитель норвежський Генрік Ібсен.

Г. Ібсен походить зі старої багатой данської родини, що переселилася була около 1720 р. до Норвегії. Батько драматурга уявляв з себе здорову і діяльну натуру; мати, Німка з походження, була строгой вдачею і дуже побожною.

Ібсен захопився революційними ідеями: перший його вірш се ода-пан повстанцям Мадярам. Маючи двадцять кілька літ, він їде до Християнії на університетські студії. Тут входить у вир суспільної праці, між робітників, серед яких проповідує суспільний радикалізм і націоналізм.

Першу свою драму п. з. „Катіліна“ Ібсен написав ще в 1850 р. Зв'язавшись з театром, лише і виставляє одну драму по другій: „Пані на замку Естрот“, „Бенкет на Сольгаугу“, „Ніч під св. Івана“, „Оляф Ліліенкранс“, „Ліцарі півночі“.

Драми Ібсена можна поділити на 2 головні групи: 1) історичні драми, написані за старо-скандинавськими заґами, і 2) драми з сучасного життя.

В своїх обличаючих драмах Ібсен — фанатичний оборонець індивідуальності і завзятий ворог тих форм життя, котрі, на його думку, позбавляють індивідуальності, нівелюють сучасних людей — форми сім'ї, яка основана на брехні, суспільності, держави і передовсім демократії, котру вважає тиранією більшості.

Факт виставлення „Гамлета“ на нашій землі скорше ніж у Польщі ц кавий уже сам собою з культурної точки погляду. Тут замітимо ще, що недавно появилася жерельна праця протестантського ученого Англіяка, котрий доказує, що Шекспір під впливом своєї матері католички остав „папистом“ (то є католиком), хоч тоді в Англії дуже переслідувано за католицизм.

вчичні ледів норвежських гір. Подібної долі зазнає і доктор Стокман — герой комедії „Ворог народу“. Переконавшись у тім, що демократія його рідного міста, визнаючи словами принципів свободи і справедливости, на ділі піднімається мотивам дрібним і нечесним, доктор Стокман скликає народні збори й оголошує, що зробив таке відкриття: „Найбільш небезпечний ворог правди і свободи се обеднана, свобідна більшість!.. Більшість ніколи не має слухности, так, ніколи! Се — загалом прийнята брехня, проти котрої повинна повставати кожда свобідна розумна людина. Хто становить більшість в кождім краю? Освічені люде чи дурні? Дурні мають страшну переважуючу більшість на всім просторі світа. Але чи справедливо, щоб дурні правили людьми освіченими?“

Та самим критичним відношенням до сучасности Ібсен не обмежується. Він ставить далі питання: Чи при теперішніх умовах життя можливе є щастя, задоволене почуття з життя? І на се питання дає відповідь друга група його пєс: психологічні драми.

Значення Ібсена і причини його всесвітньої слави треба шукати в модности проповідуваних ним ідей. По ідеям своїм Ібсен такий самий представник безмежного індивідуалізму в літературі, як Шопенгауер і Ніцше — в філософії, як анархисти — в політиці.

„Гамлет“ Шекспіра у Львові.

Дня 17. ц. м. поавився на сцені мійського „Великого Театру“ у Львові найвизначніший твір геніяльного англійського драматурга У. Шекспіра „Гамлет“ в перекладі Йосифа Пашковського і в сценічній обробці Януша Страховського.

„Гамлет“ Шекспіра у Львові не новина. Його виставляв був тут по польськи ще в 1797 р. В. Богуславський в театрі, що стояв на місці нинішньої школи ім. А. Міцкевича й Дирекції мит при вул. Рутівського.

В своїх обличаючих драмах Ібсен — фанатичний оборонець індивідуальності і завзятий ворог тих форм життя, котрі, на його думку, позбавляють індивідуальності, нівелюють сучасних людей — форми сім'ї, яка основана на брехні, суспільности, держави і передовсім демократії, котру вважає тиранією більшості.

Факт виставлення „Гамлета“ на нашій землі скорше ніж у Польщі ц кавий уже сам собою з культурної точки погляду. Тут замітимо ще, що недавно появилася жерельна праця протестантського ученого Англіяка, котрий доказує, що Шекспір під впливом своєї матері католички остав „папистом“ (то є католиком), хоч тоді в Англії дуже переслідувано за католицизм.

Бібліографія.

Jan Smolka. KATALOG ARCHIWUM AKTÓW DAWNYCH MIASTA PRZEMYŚLA. Przemysł 1927. Ст. XVI. + 240, 8'.

Перемисьля, колишня княжа столиця — одно з найстарших міст України. Він має за собою 1000 літ існування. Та найстарші документи, що відносяться до його історії й зберігаються в його Архіві, сягають шойно поч. XV. ст. Про перші 500 літ, про руські часи, нема й сліду. Аж до недавня Архів м. Перемисьля був для істориків майже неприступний, бо не був впорядкований і скаталогований, як слід. Зробив одно й друге після 6-літньої важкої праці шойно п. І. Смолка. Каталог складається з 2 частин. I. Пергаментові грамоти і II. Рукописи. Одні й другі з XV.—XIX. вв. Всі майже відносяться до Перемисьля. Всіх грамот 117: латинські, німецькі, польські. Се головню королівські надання, potwierдження, рішення і т. п. З рукописів найважливіші: мійські акти, цехові книги та різні документи. Між ними окрема збірка документів спеціально до історії українського населення міста.

Каталог уложений старанно. За нього належить авторови подяка. Вдало його своїм накладом м. Перемисьля. Се робить йому честь. Бог навіть Львів подібного каталогу не має. Побажають тільки, щоб місто заопікувалося своїм Архівом так, як він на се заслугує. Архів м. Перемисьля впорядкований. Каталог його виданий. Тепер черга на істориків. К-й.

Linhardt Dr. Robert, Das Geheimnis des Kelches. Fünfzehn Fastenbetrachtungen. 12^e (VIII—150 c.) Freiburg im Breisgau 1928, Herder. 2.40 M.; в пошті 3.60 M.

Роберт Лінгардт вже знаний зі своїх проповідей, обговорюваних в „Н. З.“ 1927 (ч. 18), видав перед постом збірку великопостних розтавань на тему страстей Христових.

Його проповіді тим характеристичні, що вірують думання і життя влітає в нинішні реальні людські відносини так, як вони являються на великоміських бульварах, домах, робітнях і фабриках. Крім того автор уме сучасного слухача впровадити в розуміння Христових терпінь і хрестної жертви. Німецька мистика і драстичність італійського Паяніного, надто велика індивідуальність автора роблять це, що в його книжочці маємо „страстні представлення—Passionsspiele“ без куртин і костюмів, але з глиркою етичною вартістю. Т. Г.

Dubowy, Dr. Ernst, Domvikar. Der leidende Heiland, dein Führer zu wahrem Glück. Fastenpredigten, gehalten im Dom zu Breslau. 8^e (X+132 c.) Freiburg im Breisgau 1928, Herder. 2.40 M.; в картоні 3 M.

Також великопостні проповіді, але зовсім іншого типу як Лінгардта. Тут вступає добрий психолог і педагог та зарозом правдиво побожний священик і вправний бесідник.

Його проповіді порушують найважливіші релігійні і життєві питання кождої віруючої людини. Надаються як взір приповідей для вище освічених слухачів.

НОВІ ВИДАННЯ.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Ч. 3. Опис для молоді і шкільних дітей Орган християнських організацій української шкільної молоді. Видає Марієцьке Т. во Молоді у Львові. Нач. редактор Д. Р. Маркевич ЧСВВ. Рік VII. 1927—8 Ч. 7. (березень). Адреса: Львів, скритка 108.

Естетика в церкві.

Старинні Греки опреділяли ідеал людини дуже дотеною словами „кальос а' агатос“ — гарний і добрий. Природа річ — ми мусім в дечому змодифікувати значіння тих слів. Передовсім поставимо слово „добрий“ на першому місці. А розуміти під тим терміном будемо чесність перед совією і людьми. І другий арифметик „гарний“ треба нам розуміти дещо інакше, як розуміли поганські Греки. Не будемо тут розуміти головню красу тіла, тільки гармонію в одику, в рухах, в цілому поведінню й оточенню. По модерному називається це „ліній“. Ця зовнішня гармонія притягає кожного і повинна стати ідеалом естетики священика, головню в церкві.

В церкві все повинно бути не тільки чисте але й шикове. На жаль шик мало коли є. Часто трапляється щось зовсім протилежне: примітивізм і відстаєлість від теперішніх вимог культури.

Масю тут на думці освітлення церкв. Підчас коли входи впроваджується до церкв електрика, ми мусимо на разі здволювати лишими повесними свічками. Вони коштують страшно! В руках така свічка топиться, гнеться і розлазиться між пальцями. На престолі шість свічок висвілюються на всі боки, гучно аж до обурення та загрожує пожежарою церкві. Тоді входить у свої обовязки паламар з ревністю гідною кращої справи. Він драгастєся по престолі і потручучи при тім священика, напростовує свічки. Але його труд даремний. Випростоває з одного боку переключення свічка така зараз на другий бік. Чим більше свято, тим більше народа в церкві, — тим більша комедія. Від лихого світла пишастєся мальовила і золочення. Церква з часом виглядає як поганій димник. На грудях оєддає людям саджа сироваджучи передчасно задуху. Люди мимовільно перевервають собі молитву на від паламарського урядовання. Вони сміються з його пєвдач, а делі з того приводу легковажать собі і ціле богослуження.

Один священик, хоч як ревіний і шикований, не зарадить цьому лихови. До цього треба збірної праці. І ось взяла на себе в цій справі ініціативу:

СВЯЩЕНИЧА ПОМІЧ українсько-католицького духовенства кооператива з обмеженою поручою у Станиславові, пасаж Гартенбергіє, льональ ч. 18.

Вона достарчає своїм членам по найдешевшим цінам ширшопласного церковного світла, яке не димить, не гнеться і до того походить від українських фірм.

А кождий ревіний і шикований душпастир зробить пашовно три річі:

- 1) Ветунити у члени своєї священичої кооперативи.
2) Буде побирати світло тільки у своєї кооперативи.
3) Коли він пашічник або має пашічниць-парохіян, скерує до своєї кооперативи весь вєсовий сиріаєць.

Інакше він ні „кальос“ ні „агатос“. Інакше не даєть приладу народови, котрий для свого власного добра мусить перенятися кличем: свій до свого! Управа.

На всьлякий сезон поручає елегантні КАПЕЛЮХИ по приступних цінах О. БЕРЕЖНИЦЬКА Львів, вул. Пекарська ч. 47. І пов. Приймає всякого рода моднярську роботу. 166 2—4

Жертви надіслані до Адміністрації „Нової Зорі“. На Рідну Школу:

- 1) о. Ганас Роман — Глиняни, збірка зол. 109.30; 2) о. Наконечний Антін — Цапівці, збір. зол. 17.90; 3) Шкільна мода в Горупьку, з нагоди вистави „Вибл. літ“ зол. 10.00; 4) о. Жарий Вас. — Перемодка, збірка на всіляю п. Капія, зол. 33.10; 5) Громада с. Лопушанка хом., п. Стрілки, кожда зол. 10.60.

ФІРМА РОМАН ЗУБИК

Кожний любитель прецізійних годинників повинє відвідати магазин ГУТЕРМАНА, Сикстуська 14. Золотий годинник дамський на лєнтонці „Prima Swiss Watch“ 52 зол. з 3-літньою гарантією. 164 в 1-1

ДОПИСИ.

ГОЛОС З ЛЕМКІВЩИНИ. Лемки — се одна з галузей нашого народа, найдалше висунена на захід. Нарід се гірський. Природа своїми довготрєвалими зав'язями сніжними і острими вітрами, а з другої сторони кам'янистим ґрунтом впливає на лемка в двох напрямках. Виробляє в нїм характер сильний і загартований, та змушує його до солідарности. Звідси лиш один крок до високо у Лемка розвиненого патріотизму. Той патріотизм є причиною, що від давна впоєно в той нарід переконання, немовби „правдивий русин“ повинє бути і православним. То православіє звисне лемкам не в своїм дійснім змісті, лише з самої назви тепер тїпиться великими успіхами. Дуклянський, Горлицький і Гриванський повіти густо вже поперецатили православними парохіями. Та православні священики завели очікування лемків. Вони зовсім не показались великими рускими патріотами. Декотрі з них просто на вічах промовляли за голосованням на лісту 17.

Тепер Лемківщина, яка солідарно і тут голосувала на свою лісту ч. 20, трапить довіре до православія і його пропаторів, а надія чмраєть як змінити катол. віру на православну, від тепер повертатимуть під крила правдиво батьківського катол. своєї віри, бо побачили і почули, що православія ужито між ними виключно до політичних цілей агітаторів, котрі на тій агітації роблять особистий інтерес.

ФІЛІАДЕЛФІЯ (Пенсильвенія в Північній Америці). Сегодня тут 29 січня 1928 р. і перший день зими: сніг на 1 1/2 стопи. Комунікація майже вся стала, особливо між Українцями. А вчера мав відбутись Великий Концерт Крушельницької в „Людо Темпл“ при 13-тій ул. і Шпрінг-Гардені. Перший її концерт в Америці страшно не вдаєсь, не з її вина, але їзза того, що оголошували його нашій „національній патріотії“, „оборонці бідного народу“, що ваять тут Церкву нашу католицьку. А „бідний нарід“ так уже в нашім місті має досить їх „оборони“, що не прийшов навіть на концерт Сальомеї д'ятого, що ті „оборонці“ його оголошували. А що й чужі недопсали, то концерт відложено. — Ще цікавіша друга річ: се приїзд євди д-ра Клодницького, котрий приступив до спілки з Мишугою, аби воювати проти Церкви і нашого Єпископа Богачевського. Ми робітнички гуртом його оглядали й оден з нас, тов. К., каже: „Варт післати його в Карпати і най так „організує“ як тут „бідний нарід“, то малю ми правдивого живого Довбуша“. А тов. Д-ка ще: „Пережили ми всякі злидні контрєв і обєднаня, що показались розєднаннями, а тепер їдемо вперед. Ми католики горою вже, а ті, що хотіли завести якусь пра-пращідну віру, тепер уже буться в перси, хоч повірно ще тріпаються...“ (Таких — дуже інтерєсних — дописів, написаних робітничими руками, маємо з Америки кілька й будемо їх помалу містити, щоб і тутешне наше робітничтво побачило, як наші робітнички за морем, переїхавши світ і переїхавши в життя всякі партії, всякі „іам“, — нарешті переконуються, що все те пустий туман і самодурєтво тай вертають до своєї катол. Церкви й виховуються в її дисципліні на дійсно цінних і розумних людей. — Ред.)

НОВИНКИ.

Друкарська помилка вкралася в політичний огляд ч. 21, яку отсим справляємо: в середнім стовпці, в 2-гім рядку знизу, зам. 57,5% має бути 67,3% (українських голосів зібраних УНД м).

У Львові відбудуться від 26. до 29. мая два зїзди: польських бібліотекарів і бібліофілів. Се буде перший зїзд польських бібліотекарів і третій — бібліофілів. Оба для вшанування ювілею „Оссолінеуму“.

Безробіття в Польщі. По даним державних урядів посередництва праці за час від 3 до 10 ц. м було в Польщі 176.584 безробітних зарєєстрованих. В тім 38.276 безробітних жінок.

Польських робітників видалять із Сх. Пруссії. Холять чутки, що німецька влада задумє видалити небаром зі Сх. Пруссії польських робітників, що працюють там уже в д 1923 р. Лишастєся тільки ці робітнички, що дстануть спеціальний дозвіл на дальший побут.

В Укр. Науковім Інституті в Берліні відбудує 23. ц. м. відітат д-ра мед. Б. Матушенка на тему: „Санітарні відносини і стан здоров'я на радянській Україні“.

Катастрофа в копальні. У копальні „Філданд“ під Лібенверден-ом у Саксонії завалилося сталеєе рустовання двигаря і 20 робітників упало в закіп, 13 з них погигло, 7 важко поранених.

Катастрофа в горах. В Зальцбург наслідком заломання кладки, 17 туристів упало в пропасть, 4 уратували, 13 не нашли доси.

Знову землетрус на Сицилії. У середній частині Сицилії повторився землетрус. В околиці місцевости Кальтанієта потворились горбки з кратерами, з яких добуваєтьсь лява, подуема та дим. Малі вулкані дамлятьсь мов фабричні комини. Більших шкід не спричинив землетрус.

Нова кухня вітамінова. Книжка потрібна в кождій українській хаті, на селі і в місті. Пісяя найновіший вимог здоров'я зложила Осипа Захлинська. На зміст книжки складаютьсь такі частини: I. вегетаріанська, II. мясна, III. дієтична і діточа, IV. ради для газдинь. У першій частині є між иними приписи про варення вітамінових сграв, печення хліба, вітамінові торти, тіста, комлоти, заварювання, галєрєти, мармєлади, безалькогольні напикти, мороженє і т. п. Книжка обімає біля 200 стор. друку, вел. всімакі і виходить з друку перед Великодними святами. Ціна її в єредєлаті, отриманий до 10. квітня ц. р. вносить лише 4 зол. вже з поштою — після виходу з друку ціна буде значно вища. Передплату приймає в-во „Русалка“, Львів Курьова ч. 10, звертаючи увагу вашого громадянства взагалі, а зокрема наших жінок-господинь, що так гарно і практично написані кукарські книжки не було і нема досі навіть в наших мовах, та що з замовленнями треба поспішати, бо наклад дуже обмежений. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає.

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложєні в книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо пінічки „ДОБРА КНИЖКА“. — Lwów, skr. poczt. 4.11

М. ХЛІБКЕВИЧ, у Львові, вул. Руська ч. 20. поручає свою робітню і магазин обуви мужьської, дамської і дитячої. 171 1—8

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні Д-р Л. Александрович Спеціаліст від недуг ушних, носа, горла і гортани Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 118 9-12

новости для Пань, сукна на мужьській одиня. Англійські ирєпи на реверєнди і папістици для П. Т. Отдіє. 11—20

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОЧКИ, СПІДНИЧКИ, ПАНЧОХИ, ТРИКОТАЖІ І Т. П. НАЙДЕШЕВШЕ ПОРУЧАЄ ФІРМА

„ГОЛЬФ“ ЛЬВІВ, КІЛІНСЬКОГО 1. напроти Віденської Каварні.
Ціни для зареєстрованого нашого магазину **найнижчі.**

167 3—24

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

У ЛЬВОВІ — РИНОК Ч. 32.

ПОРУЧАЄ

ДОБІРНІ ТОВАРИ ДЛЯ ПАНЬ.
МУЖЕСЬКІ СУКНА.
ПОЛОТНА.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

153 ЦІНИ НИЗЬКІ! 4—15

Сорочки, підштанки, ковнірі, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, кольоратки, та імпрегновані маншети — по найнижчих цінах продає галантерейна торгівля **ШТАЙНБРУХА**, Львів, вул. Трибунальська 1. (угол Ринку). 73 19-20

РЕВМАТИЗМ, гостець, артритизм, нервовболі, болі мязей, ло-
манія і т. п. недуги лікує **Saliment**
виробу АПТИКИ

К. АВГЕНШТЕРНА
Львів, вул. Красіцьких ч. 20.
119 (угол Казимірівської). 10—10

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На весняний і літний сезон
поруचाє наймодніші
КАПЕЛЮХИ і ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! Вибір великий!
138 7-?

СПАЛЬНІ, ІДАЛЬНІ, - Вироби -
АЛЬОНИ, КАБІНЕТИ - солідні -
МАТЕРІЇ на МЕБЛІ нетріскаючі

ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ **КИЛИМИ**
також

першої якості, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше

Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. Телефон 40-11.
132 8—10

ЗУБИ виробляю **ЦІННИКУ**
по такім

1 золот. корона	18 зол.
1 золот. зуб	15 „
1 зуб на кавчуку	2 „
1 репаратура	3 „

Все з найлучшого матеріялу

РАППАПОРТ, пл. Марійська ч. 7.
(де каварня de la aix).
127 Знижок не уділюю! 17—24

Оказія! Нові й уживані **МЕБЛІ**
спальні, ідальні, поодинокі хатню обстанову на догінних умовах

маг. меблів, **ГЕРМАН МІНЦЕР**, поручає
165 **Львів, Трибунальська 4.** 3—5

ОБИДИ з 3-ох стран зол. **150**
для абонентів знижка. ПИВО живецьке і львівське поручає **РЕСТОРАН** під „ЗОЛОТОЮ ГРУШКОЮ“ — (давний 142 Людвіг) — тепер 12 24

І. Гайдінгер, ул. Краківська 7.

Посезонова продаж трикотажів і виробів волічкових з опустом 10 прц. з виставових цін у фірми:

„ОЛЬКА“ ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 35.
біля „Народньої Торговлі“.

РІК ОСНОВАННЯ 1860.

Найстарше у Львові концесіонване підприємство будовляне, теслярське і керничне (вертниче)

ФІРМА **АНТІН ФЕХТЕР**
уряд. уповн. майстер теслярський і керничний та рурмайстер

Львів, вул. Шумлянського 2.

Виконує всякі роботи в обсязі теслярства і студнярства. Поручається як одинокий спеціаліст для важніших копанних керниць взагалі, то є мурованих, бетонованих, белькованих і цимринованих разом з уставленням до них помп і моторів усіх системів. Фахові поради при загвожджених керницях даю при порученні мені керовництві роботами.

154 6 20

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ,
ФІГУРКИ ГІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ

Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09

ЛЮДВИК ГЕГЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби,
Галицька 5. Тел. 30—32.
124 9—10

Виріб ВЗУТТЯ спортивного й люксового. — Спеціальна робітня репарційна виконує швидко і дешево

І. Мушинський,
Львів, ЯГАЙЛОНСЬКА 11 в подвір'ю.
115 Тел. 25-31. 10—15

ВИНА краєві і заграничні

:: поручає по конкурентійних цінах ::
168 **ГУРТІВНЯ ВИН** 2—4
ЖИГМОНТ ВАЙС, Львів, Скарбківська 4. (в пивниці).

ДЕНТИСТ ЯКІВ МАСС
Львів, вул. Сикстуська ч. 17/II.

Скріплювання хитаючих зубів, пльомбування й винняння зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пациєнтів з провінції полягоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам 160 значна знижка. Полекші в сплатах. 3-5

Власний виріб! Ціни фабричні!

КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26-50
2-сторонні „ „ 35-
в цвіті „ „ 40-

МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34-50
з волосані „ „ 76-

Сінники готові від зол. 5-
Подушки з піря „ „ 18-
Готові пішви „ „ 3-
„ простирали „ „ 5-50
„ під ковдри „ „ 11-50
Вовняні коци „ „ 9-50

ПОЛОТНА, РУЧНИКИ, КИЛИМИ І Т. П.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ

А. ПЕТРУШЕВСЬКИЙ & М. МЛЄКО
Львів, Коральницька 6., тел. 37-72.
Пінники даром. Для шпиталів, пенсіона-
131 тів і т. п. ціни офертові. 8-10

Замовляйте цікаву книжку
ПРО ПОЯВИ ДУХІВ п. н.

СПІРИТИЗМ
як 3. кн. „Бібліотеки У. Х. О.“

Ціна 2 зол., з поштовою перес. 2-50 зол. —
Замовляти в Адміністрації „Нової Зорі“.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ
НАШІ ВИДАННЯ:

ПОСТУП вістник літератури й життя Місячний журнал. Річно 10 зол., пів- річно 5 зол., подв. число 2 зол.	ПРАВДА католицький часо- пис для народа Виходить що тижня Ціна 2 зол. 50 с. на квартал
--	--

А ДРЕСА:
Львів, вул. Л. САПІГИ Ч. 26.

НОВІСТЬ!
ПОМПИ керничні „ПАТЕНТ“
порушувати довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. **ЛЮЖИЦА** кулісти. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Гарантія на 5 літ. Вироблює тільки фірма: Підприємство верч керниць інж. **Фр. ДОМІНІК** Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55.
52 7—8

